MODULEBESCHRIJVING

Leiderschap vandaag: van gehoorzaamheid naar betrokkenheid

Adaptieve module | ~20 min

De leider als held die de visie alleen draagt, heeft afgedaan – en artificiële intelligentie (AI) versnelt dat: ze voert uit, analyseert, adviseert en stuurt de leider terug naar wat geen machine zal doen. Leiderschap is meer dan charisma. Deze module ontmaskert de valkuil van de briljante spreker, onderscheidt helder macht, invloed en leiderschap en geeft een formule waarmee u concreet aan de slag gaat: vertrouwen, visie en motivatie, gedragen door het hele team.

LEERDOELEN

01 Onderscheid maken tussen macht, die berust op een positie, leiderschap, dat berust op een relatie, en invloed, die berust op overtuigingskracht.

02 De drie vormen van macht herkennen die op het werk meespelen: institutionele macht, netwerkmacht en informatiemacht.

03 Werken aan de drie pijlers van betrokkenheid (wederzijds vertrouwen, gedeelde visie, collectieve motivatie) met concrete, regelmatige stappen.

04 Anderen in uw team tot leiders laten uitgroeien en de tijd die AI vrijmaakt weer besteden aan luisteren en betekenis geven.

DOELGROEP

Leidinggevenden die willen verbinden zonder iets op te leggen, en professionals die leiderschap willen tonen zonder hiërarchisch gezag.

- **Voorkennis:** geen

VERLOOP VAN DE MODULE

Zelfstandig, met oefeningen die zich aanpassen aan de deelnemer.

1. **Zelfscan**: op 9 dimensies, om de eigen werkwijze in kaart te brengen en gericht te oefenen.
2. **Video van een expert**: van 10 minuten, met 3 denkpauzes.
3. **Praktijksituaties**: 2 eerste situaties, gekozen op basis van de zelfscan, daarna 16 optionele situaties. Bij elk antwoord volgt feedback: het effect ervan en een tip om verder te komen.
4. **Voornemen met datum**: een actie om uit te proberen, door de deelnemer zelf geformuleerd of gekozen uit de voorstellen.
5. **Samenvattingskaart om te downloaden**: kernpunten, vragen, voornemen, persoonlijke notities en checklists.

EEN VOORBEELD UIT DE PRAKTIJKSITUATIES

U leidt acht treinconducteurs. Er komen drie plaatsen vrij in een opleiding over omgaan met boze reizigers. De AI-assistent stelt de drie voor die de meeste kaartjes controleren, onder wie de al opgeleide Dirk. Belkacem, die collega's inschakelen om reizigers te kalmeren, vraagt er al lang om. Wat doet u?

TOETSING EN AFRONDING

Drempel: 80%

De score houdt rekening met de antwoorden in de praktijksituaties, het geformuleerde voornemen en, waar van toepassing, aanvullende leeractiviteiten. Voor afronding zijn een voornemen en een score van minstens 80% nodig.

METHODEN & MODELLEN

- Afthonios-methode van de drie vormen van macht (institutioneel, netwerk, informatie), geïnspireerd op French & Raven (1959) en Crozier & Friedberg (1977)
- Afthonios-methode: de vergelijking Vertrouwen + Visie + Motivatie = Betrokkenheid
- Gedeeld leiderschap / shared leadership (Pearce & Conger, 2003)
- Transformationeel leiderschap, geïnspireerd op Burns (1978) en Bass (1985)

BRONNEN & REFERENTIES

- McKinsey, "Developing human leadership in the age of AI" (januari 2026): ambitie, oordeelsvermogen en creativiteit als typisch menselijke eigenschappen van leiderschap
- Catalyst & Coqual, "The Convergent Leader" (februari 2026, 2.891 leidinggevenden en werknemers): 93% van de teams van convergente leiders meldt productiviteitswinst, tegenover 34% bij de overige teams
- Robert Dahl, "The Concept of Power", Behavioral Science (1957): macht als het vermogen om een ander iets te laten doen wat hij anders niet had gedaan
- D'Innocenzo, Mathieu & Kukenberger (2016) – gedeeld leiderschap en teamprestaties

Een module van Afthonios.com.

Inhoud gecontroleerd op 31 oktober 2026